

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY GÓRA W ZAKRESIE ROZMIESZCZENIA URZĄDZEŃ WYTWARZAJĄCYCH ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 500 KW, A TAKŻE ICH STREF OCHRONNYCH ZWIĄZANYCH Z OGRANICZENIAMI W ZABUDOWIE ORAZ ZAGOSPODAROWANIU I UŻYTKOWANIU TERENU

Opracowanie:
Marek Woźniak

Wrocław, 2022 r.

Zawartość:

1. Podstawy prawne, zakres i cel prognozy, powiązania z innymi dokumentami, metoda sporządzenia prognozy;
2. Analiza skutków realizacji postanowień studium:
  - 2.1. Ocena stanu istniejącego środowiska
  - 2.2. Prawne formy ochrony przyrody
  - 2.3. Opis przedmiotu zmian studium
  - 2.4. Przewidywane oddziaływanie na środowisko
  - 2.5. Cele ochrony środowiska ustanowione na wyższych szczeblach
3. Rozwiązania mające na celu zapobieganie lub ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko
4. Analiza skutków realizacji lub braku realizacji dokumentu, istotne problemy ochrony środowiska, rozwiązania alternatywne, monitoring
5. Streszczenie - Podsumowanie

1. Podstawy prawne, przedmiot i cel prognozy, powiązania z innymi dokumentami, metoda sporządzenia prognozy

Podstawy formalno – prawne

- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503),
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 2373),
- Uchwała Rady Miejskiej Góry Nr XXXI/329/21 z dnia 21 maja 2021 r. w sp. przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Góra w zakresie rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

Zakres i cel prognozy

Zakres opracowania dotyczy wyznaczenia obszarów rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu na podstawie wyżej wym. uchwały Rady Miejskiej Góry.

Niniejsze opracowanie stanowi prognozę oddziaływania na środowisko zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Góra. Podstawowym celem prognozy jest ustalenie, czy zapisy projektu zmiany studium nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego. Ważne jest, by względy ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju były rozważane na równi z innymi celami i interesami (gospodarczymi i społecznymi). Prognoza ma również ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz ocenić, czy przyjęte rozwiązania ochronne w dostateczny sposób zabezpieczają przed powstawaniem konfliktów i zagrożeń w środowisku.

Zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko został uzgodniony na podstawie art. 53 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 2373) z właściwymi organami o których mowa w art. 57 i 58 ww. ustawy.

Powiązania z innymi dokumentami

Przy sporządzaniu zmiany planu i prognozy uwzględniono:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Góra uchwalone Uchwałą Nr XVII/120/15 Rady Miejskiej Góry z dnia 27 listopada 2015 r.,
- Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Góra – tekst jednolity Dz. Urz. Woj. Dolnośl. z dnia 17 grudnia 2013 r. poz. 6491,
- Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Góra – tekst jednolity Dz. Urz. Woj. Dolnośl. z dnia 3 lutego 2014 r. poz. 472,
- Prognoza oddziaływania na środowisko do wyżej wym. studium, Katarzyna Solska, Wrocław 2013,
- Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Góra, Maria Dobroń, Leszno 2004.

Metoda sporządzenia prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko określa wyłącznie potencjalne zagrożenia i zmiany w środowisku, które mogą wystąpić w związku z realizacją ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w stosunku do ustaleń dotychczasowych.

Sporządzenie prognozy poprzedziła wizja lokalna, której celem było rozpoznanie sposobu użytkowania i zagospodarowania terenów objętych sporządzeniem zmiany studium i terenów sąsiednich oraz określenie najistotniejszych zagrożeń, jakie na przedmiotowych terenach występują, a także jakie mogą wystąpić w związku z realizacją zmiany suikzp.

2. Analiza skutków realizacji postanowień zmiany studium

2.1. Ocena stanu istniejącego środowiska,

Położenie geograficzne

Tereny są zlokalizowane w granicach gminy Góra, w północnej i środkowej części gminy.

Powierzchnię obszarów zajmują grunty rolne nie zabudowane, położone poza granicami obszarów zurbanizowanych.

Klimat

Gmina Góra, według regionalizacji klimatycznej W. Okołowicza, położona jest w obrębie regionu śląsko-wielkopolskiego, który znajduje się na obszarze pozostającym pod wpływem wilgotnych mas powietrza z nad Oceanu Atlantyckiego. Amplitudy temperatur są niższe od średnich w kraju. Średnia roczna temperatura wynosi 8,5°C średnia najcieplejszego miesiąca- lipca wynosi od 17°C do 18,1°C, średnia temperatura stycznia od -3°C do -2°C Zima jest łagodna i krótka a lato, długie i ciepłe. Pokrywa śnieżna zalega od 50 do 60 dni. Okres wegetacyjny trwa 210-220 dni.

Opady atmosferyczne są niższe od średniej krajowej i wynoszą 500-700 mm rocznie. Średnia prędkość wiatru wynosi około 3 m/s. W związku z różnicami pomiędzy obszarem wzgórz morenowych a łąkami w dolinach Rowu Polskiego i Rowu Śląskiego występuje zmienność warunków klimatycznych.

Wilgotność względna powietrza przybiera wartości najwyższe w okresie od października do stycznia (84-88%), najniższe przypadają na czerwiec oraz lipiec (72-74%).

Na obszarze opracowania, podobnie jak w całym kraju przeważają wiatry zachodnie. Na charakter klimatu lokalnego wpływa m.in. rzeźba terenu oraz sposób jej użytkowania, obecność wód oraz szaty roślinnej, kształtującej lokalny mikroklimat.

Ryczeń zlokalizowany jest w południowej części gminy Góra na obszarze Doliny Baryczy. W obrębie doliny zachodzi zjawisko gromadzenia i przemieszczania się mas chłodnego powietrza, zaznacza się również większa wilgotność powietrza, niższe temperatury minimalne, przejawia się skłonność do mgieł i inwersji temperatur.

Obecne na obszarze opracowania tereny leśne korzystnie wpływają na warunki lokalnego mikroklimatu zmniejszając dobową amplitudę temperatur, kształtują korzystne warunki wilgotnościowe powietrza, wzbogacają powietrze w tlen, pochłaniają dwutlenek węgla.

Warunki hydrograficzne

Wody powierzchniowe

Sieć hydrograficzna Gminy Góra należy do systemu wodnego Odry - Baryczy. Gmina odwadniana jest przez Barycz i jej dopływy: Rów Polski i Rów Śląski, Świernię, Tynicę, Rzęśnik (Dziczek, Kanał Główny).

Barycz jest główną rzeką na terenie Gminy. Jej całkowita długość wynosi 138,5 km; odcinek na terenie gminy – 16,2 km. Poniżej połączenia z Orlą (gm. Wąsosz) wpływa do szerokiej doliny Odry i płynie równoległe do niej aż do ujścia. Dolina Baryczy, a w szczególności jej lewostronna część jest miejscami zabagniona, charakteryzuje się dużą gęstością sieci rzecznej, licznymi połączeniami między ciekami i brakiem wyraźnych działów wodnych. Rzeka posiada minimalny spadek. Po obu stronach cieku występują tereny zalewowe.

Na Baryczy w rejonie Ryczenia pobudowano zbiornik retencyjny. Powierzchnia lustra wody wynosi 50 ha. Niski poziom piętrzenia powoduje szybkie zarastanie zbiornika. Funkcja rekreacyjna zbiornika jest ograniczona i sprowadza się do wędkarstwa.

Rów Śląski i Rów Polski - zlewnie tych rzek traktowane są jako całość z uwagi na brak wyraźnych działów wodnych oraz połączenie w dolnym biegu. Rów Śląski bierze swój początek w rejonie miejscowości Szedziec. W swym górnym biegu wykorzystuje południkowe obniżenie między Wysoczyzną Leszczyńską, a Sandrem Leszczyńskim. Na północ od miejscowości Chróścina zmienia kierunek na równoleżnikowy i płynie wspólną szeroką doliną z Rowem Polskim.

Rów Polski stanowiący północną granicę gminy Góra, bierze swój początek około 6 km na południe od Gostynia. Płyńe szeroką zabagnioną doliną. W dolnym biegu Rów Śląski i Polski płyną wspólną doliną. Są połączone gęstą siecią rowów melioracyjnych. Zabagnioną dolinę wypełniają aluwia rzeczne, piaski rzeczne i torfy.

Zagrożenie powodzią

Cieki zlewni Baryczy charakteryzuje śnieżno – deszczowy ustrój zasilania z dwoma wysokimi stanami wody w ciągu roku: zasilanie śnieżne powodujące wysokie stany wód na wiosnę i zasilanie deszczowe związane z letnim maksimum opadowym przypadającym na koniec czerwca lub drugą połowę lipca. Najniższe stany wód, tzw. niżówki przypadają głównie na okres jesienny. Pojawiają się na skutek długotrwałego braku opadów atmosferycznych. Rzeki zasilane są wówczas poprzez wody podziemne. Z wysokimi stanami wód związane są wezbrania i powodzie. Powodzie, to wezbrania szczególnie intensywne o charakterze katastroficznym. Wykazują one pewien rytm powtarzalności. Ostatnia wielka powódź miała miejsce latem 1997 r. Gwałtowne opady na południu Polski spowodowały niezwykle wysoki stan wód w Odrze. Wprawdzie wody nie przerwały obwałowań na terenie byłego województwa leszczyńskiego, ale wody powodziowe dotarły do Góry poprzez Świernię i Tynicę z byłego województwa wrocławskiego. Ponadto cofające się wody Baryczy, Rowu Polskiego i Rowu Śląskiego spowodowały częściowe zalanie terenów leżących w ich dolinach. Powódź latem 2010 roku spowodowała zalanie 108 gospodarstw.

W dniu 15 kwietnia 2015 r. opublikowane zostały zweryfikowane i ostateczne wersje map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego. Dokumentacja jest wykorzystywana dla potrzeb studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Jest to materiał o charakterze informacyjnym, o obszarach występowania zagrożenia powodziowego, na którym gminy nie powinny planować nowej zabudowy, zwłaszcza inwestycji zaliczanych do mogących pogorszyć stan środowiska.

Z opracowania tego wynika, że w granicach gminy Góra występują obszary zagrożenia powodziowego, a największe ograniczenia w zakresie możliwości zainwestowania terenów występują w rejonie wsi Osetno i Ryczeń, przy czym w większości po południowej stronie Baryczy, a więc poza głównymi obszarami urbanizacji.

Pożądane działania zapewniające ochronę przed podtopieniami to:

- zwiększanie retencji potencjalnie zalewanych terenów poprzez dolesienia,
- zmiana rolniczego sposobu użytkowania terenów potencjalnie zalewowych,
- rozbudowa systemu odwodnień powierzchniowych.

Wody podziemne

Gmina Góra zlokalizowana jest na terenie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 303 „Pradolina Barycz-Głogów”, wyznaczonego wg „Mapy Głównych Zbiorników Wód Podziemnych – GZWP wymagających szczególnej ochrony (A.S.Kleczkowski, 1990, AGH, Kraków). Na obszarze Gminy Góra występują dwa piętra wodonośne: czwartorzędowe, które w dolinie Baryczy tworzą główny zbiornik wód podziemnych, oraz trzeciorzędowe. Korzystają z nich wszystkie ujęcia wód podziemnych zaopatrujących mieszkańców w wodę pitną i do celów gospodarczych. Bilans zasobów wodnych jest dodatni, a udokumentowane zasoby wynoszą 916,2 m³/h. Użytkowy poziom wodonośny stanowi wody czwartorzędowe, występujące w utworach piaszczysto-żwirowych dolin rzecznych, dolin kopalnych i pradolin, w poziomach międzymorenowych tworząc poziom gruntowy, międzyglinowy oraz podglinowy.

Poziom wód gruntowych występuje w sposób ciągły w obrębie dolin rzecznych i pradolin. Zwierciadło wody zalega na głębokości od 0,5 do 3 m, w obrębie dolin i 8 m w obrębie wysoczyzn. Poziom zlegania zwierciadła jest zmienny w ciągu roku i zależy od zasilania opadami oraz stanu wody w rzekach. Amplituda wahań nie przekracza 2 m, zasilanie odbywa się na drodze infiltracji opadów, miejscami na terasach niskich z infiltracji wód powierzchniowych oraz z drenażu poziomów wgłębnych.

Miąższość utworów wodonośnych pradoliny Baryczy waha się od kilku metrów na granicy struktury do 50m w jej środku. Poziom międzyglinowy tworzą warstwy piaszczysto-żwirowe zalegające między glinami morenowymi zlodowacenia środkowopolskiego i południowopolskiego oraz między glonami morenowymi stadiałów młodszego i starszego zlodowacenia środkowopolskiego.

Jest to poziom naporowy, w strefach drenażu (doliny i Radoliny) łączy się poprzez okna hydrogeologiczne z poziomem wód gruntowych. Jest on zasilany w drodze infiltracji opadów przez nakład glin oraz z poziomu gruntowego.

Część zachodnia Gminy (Radosław, Łagiszyn, Rogów Górowski) i fragmenty części wschodniej (Grabowno, Ślubów, Bronów, Borszyn, Ligota) pozbawione są użytkowych poziomów wodonośnych piętra czwartorzędowego.

Na terenie Gminy funkcjonuje 5 ujęć. Technologia uzdatniania opiera się na napowietrzaniu oraz filtracji na złożu żwirowym w filtrach pospiesznych zamkniętych. Zaopatrzenia w wodę obszaru gminy odbywa się z ujęcia w Ryczeniu.

Budowa geologiczna

Według regionalizacji przedstawionej w Atlasie hydrogeologicznym Polski obszar Gminy Góra leży w obrębie regionu VI – wielkopolskiego, subregionów: VI5 – fragment zielonogórsko - leszczyńskiego oraz część VI6 – pradoliny barycko - głogowskiej.

Na obszarze gminy podłoże głębokie budują utwory paleozoiczne, na których zalegają osady mezozoiczne reprezentowane głównie przez perm i trias. Podłoże mezozoiczne zalegające na głębokości ok. 285-325 m przykryte jest niemal w całości osadami trzeciorzędowymi oligocenu i miocenu. Utwory oligoceniowe o miąższości od 25 do 45 m tworzą osady piaszczysto-mułkowo-ilaste. Pozostała część utworów trzeciorzędowych to osady miocenu dolnego, środkowego i górnego. Podłoże czwartorzędowe jest bardzo urozmaicone, w ogólnych zarysach zgodne z ukształtowaniem współczesnej powierzchni terenu. Najstarsze utwory czwartorzędu zlodowacenia południowopolskiego tworzą dwa poziomy glin morenowych, lokalnie piaski i żwiry oraz mułki.

Doliny erozyjne interglacjału wielkiego mają przebieg zgodny z dolinami współczesnymi. Utwory dolin kopalnych z tego okresu to głównie piaski różnoziarniste, żwiry, miejscami ropy i mułki. Zlodowacenie środkowopolskie prezentują dwa poziomy glin morenowych. Zlodowacenie bałtyckie to cykl osadów żwirowo-piaszczystych z fragmentami mułków w dolinie Baryczy, Rowu Polskiego i Rowu Śląskiego oraz mniejszych dolin rzecznych. Ich miąższość dochodzi do 20 metrów. Holocen to głównie osady piasków, mułków i torfów budujących terasy niskie dolin rzecznych. Ich miąższość nie przekracza zwykle 5m.

Surowce naturalne

W granicach gminy znajduje się 6 złóż gazu ziemnego, dla których wyznaczono obszary i tereny górnicze. Są to: Żuchłów, Góra, Lipowiec E, Lipowiec W, Aleksandrówka, Wierzowice.

Na terenie gminy w utworach trzeciorzędowych występują pokłady węgla brunatnego, których nie eksploatuje się z uwagi na negatywne skutki dla środowiska przyrodniczego.

Największe udokumentowane złoża kruszywa naturalnego są położone w rejonie Radosławia (Radosław, Radosław I, Radosław II, Radosław III, Radosław IV, Radosław V), a ponadto istnieją złoża: Borszyn Wielki, Glinka, Giżyn II.

Rzeźba terenu

Ukształtowanie powierzchni gminy jest mocno zróżnicowane. Podstawowe rysy rzeźby terenu zostały ukształtowane w plejstocenie wskutek działalności erozyjno - akumulacyjnej lodowca (zlodowacenie środkowopolskie), a zmodyfikowane w holocenie.

Wśród form morfologicznych na terenie gminy można wyróżnić:

- wysoczyzna morenowa falista obejmuje południowo – wschodni fragment gminy. Wysokości dochodzą tu do 140 m. Połączenie z okalającymi obniżeniami dolinnymi stanowią rozległe zbocza. W kierunku wschodnim wysoczyzna morenowa falista przechodzi w wysoczyznę pagórkowatą,
- pagórki morenowe (Wzgórze Rudnowskie) pochodzenia erozyjnego, to najwyżej położone tereny gminy Góra. Wysokości przekraczają tu 150 m. Najwyżej położony punkt znajduje się na północ od Bronowa (152,6 m n.p.m.),
- wysoczyzna morenowa płaska obejmuje obszar na zachód od Góry. Wysokości przekraczają tu 115 m. Od dolin: Rowu Śląskiego, Rzęśnika i Baryczy wysoczyznę oddzielają rozległe zbocza.
- obniżenia dolinne towarzyszące ciekom – o wykształconych trzech poziomach terasowych (terasa wysoka, środkowa, denna):
  - terasy wysokie występują po obu stronach doliny Rowu Śląskiego, a w dolinie Baryczy - na południe od Rogowa Górowskiego,
  - terasy środkowe towarzyszą dolinom: Rowu Śląskiego i Polskiego, Baryczy i Rzęśnika. Szczególnie rozległe formy tworzą w dolinie Baryczy. Terasom środkowym towarzyszy występowanie wydmy,
  - terasy denne występują w bezpośrednim sąsiedztwie cieków. Są to tereny niemal płaskie, często podmokłe. Najniżej położone tereny znajdują się w okolicy Osetna (poniżej 80 m n.p.m.).

Na uwagę zasługują śródlądowe piaszczyste wydmy leżące na lewym brzegu Baryczy, na południe od Ryczenia oraz na zachód od Wierzowic Małych, obecnie porośnięte borami sosnowymi; a także wysoka terasowa krawędź erozji rzecznej, leżąca na prawym brzegu Baryczy w rejonie Osetna i Ryczenia.

Formy antropogeniczne utworzone są przez działalność człowieka (wyrębiska, nasypy kolejowe, wały przeciwpowodziowe, itp.).

Gleby

Gmina Góra charakteryzuje się znacznym zróżnicowaniem występujących na jej terenie gleb. Przestrzenne rozmieszczenie typów i gatunków gleb ma ścisły związek z rozmieszczeniem przestrzennym skał macierzystych. W obrębie użytków rolnych warstwy przypowierzchniowe (do 1,5 m) powstały z różnych utworów geologicznych, stanowiących jakościowo różnorodny materiał glebotwórczy.

Na podłożu gliniastym w postaci piasków gliniastych mocnych i piasków gliniastych (wysoczyzny).

O sposobie użytkowania gruntów rolnych decyduje zdolność produkcyjna gleb, którą określają klasy bonitacyjne. Wśród gruntów ornych na terenie Gminy Góra większość stanowią gleby dobrych i średnich klas bonitacyjnych (dane Ekofizjografia, 2004 r.). Gleby klasy III a i b łącznie stanowią 36,5 %, gleby klas IV – 32,6 %. Gleby klasy V stanowią 20,9 %, natomiast klasy VI 9,0 %. Gleby klasy I nie występują, a klasy II stanowią zaledwie 0,2 %. Wśród użytków zielonych przeważa klasa IV (40,8 %). Drugie miejsce zajmują użytki zielone klasy V (29,5 %), po nich klasy III - 17,7 %. Reszta przypada na klasę VI - 11,8 %.

Największe powierzchnie gleb II i III klasy bonitacji występują w zachodniej części Gminy, na rozległej płaskiej wysoczyźnie, w siedmiu obrębach (Brzeżany, Polanowo, Glinka, Sławęcice, Strumienna, Jastrzębia) oraz na wschodzie – w Borszynie Małym i Bronowie. Gleby średniej jakości – IV klasy bonitacyjnej występują w rozproszaniu na całym terenie Gminy i nie tworzą większych zwartych skupisk. Grunty te są mniej urodzajne oraz wrażliwe na suszę. Gleby słabe i najslabsze (klasy bonitacyjne: V, VI i VIz) znajdują się w dwóch obrębach: Wierzowice Małe i Włodków Dolny. Są to gleby predysponowane do zalesienia.

Roślinność

Według geobotanicznego podziału Polski (Szafer, Zarzycki, 1972 r.) obszar Gminy Góra zalicza się do:

- Państwa Holarktydy,
- Obszaru Euro - Syberyjskiego,
- Prowincji Niżowo - Wyżynnej, Środkowoeuropejskiej,
- Działu Bałtyckiego,
- Poddziału Pasa Wielkich Dolin,
- Krainy Wielkopolsko - Kujawskiej,
- Okręgu Baryckiego.

Szata roślinna gminy Góra jest dość urozmaicona.

Zbiorowiska leśne i zaroślowe

Lasy i grunty leśne na terenie gminy zajmują powierzchnię 7 071,3 ha.

Większe kompleksy koncentrują się głównie w obniżeniach dolinnych Baryczy, Rowu Polskiego i Śląskiego oraz w dolinie Rzęśnika (Dziczek). Porastają one głównie tereny tera średnich i w mniejszym stopniu wysokich. Na obszarach wysoczyznowych występują drobne fragmenty lasów. Są to przeważnie bory mieszane świeże, lasy mieszane świeże, bory świeże i lasy świeże. Lasy w dolinach cieków cechują się dużą różnorodnością siedlisk ze znacznym udziałem siedlisk wilgotnych. Wyższe poziomy terasowe (wysokie i środkowe), o głębszym zaleganiu wód podziemnych, porastają głównie lasy mieszane świeże i bory mieszane świeże. Obniżenia dolinne, o płytkim zaleganiu wód podziemnych porastają lasy typowe dla terenów podmokłych. Są to głównie olsy, olsy jesionowe, lasy mieszane wilgotne i bory mieszane wilgotne oraz bory bagienne.

Większość lasów na terenie gminy została uznana za lasy ochronne – wodochronne. Działania gospodarcze leśników ukierunkowane są przede wszystkim na uzyskanie zróżnicowanego, trwałego i wielofunkcyjnego lasu. Lasu, który łączy cele przyrodnicze z produkcyjnymi, przy dominacji funkcji ochronnych.

Poniżej zestawiono charakterystykę siedlisk leśnych, występujących na terenie gminy.

Bory sosnowe – dominują w strukturze lasów gminy Góra. Zdecydowanie przeważa wśród nich zespół suboceanicznego boru świeżego *Luecobryo-Pinetum*. Największy zwarty obszar tego boru znajduje się w południowej części gminy Góra, na lewym brzegu Baryczy. Inne większe fragmenty tego typu lasu występują między Ślubowem a Wierzowicami Wielkimi, między Górą a Zawieściami, oraz pod Radostawiem i Nową Wioską. W większości przypadków są to monokultury sosny, jednak w wielu miejscach z naturalnym samosiewem sosnowym, świadczącym o zgodności drzewostanu z siedliskiem.

Śródładowy bór suchy *Cladonio-Pinetum*- bardzo rzadki leśny zespół borowy gminy . Jest to siedlisko chronione w ramach Dyrektywy Siedliskowej UE. W gminie występuje jedynie w mało powierzchniowych fragmentach, zajmując szczyty zalesionych śródładowych piaszczystych wydmy, w kompleksie leśnym na lewym brzegu Baryczy. Najlepiej wykształcone płyty tego zespołu leśnego występują na zachód od Wierzawic Małych oraz na południe od Ryczenia. Charakteryzują się one obfitym występowaniem kilku chronionych gatunków porostów z rodzaju *Cladonia* oraz również chronionego porostu płucnicy islandzkiej *Cetraria islandica*, a także

borówki brusznicy *Vaccinium vitis-idaea*. Płaty te, najczęściej o powierzchni kilku ar, zasługują na ochronę w ramach nadleśnictwa jako cenne fragmenty rodzimej przyrody.

Śródładowy bór wilgotny *Molinio-Pinetum* – rzadko występujący na obszarze gminy zespół leśny gminy. Występuje on na niewielkich powierzchniach nad Tynicą i w dolinie Rowu Śląskiego. Cechuje go domieszka brzozy omszonej *Betula pubescens* w sosnowym drzewostanie, kruszyny pospolitej *Frangula alnus* w podszycie oraz obfite występowanie trawy trzęslicy modrej *Molinia caerulea* oraz mchu płonnika pospolitego *Polytrichum commune* w runie.

Lasy z panującą olszą czarną *Alnus glutinosa* - często występują w gminie Góra. Duże powierzchnie zajmuje tu zespół olsu porzeczkowego *Ribeso nigri-Alnetum*, o kępowo-dolinowej strukturze runa. Największe i najlepiej wykształcone płaty olsów znajdują się nad Kanałem Głównym (Dziczkiem) między Górą, Zawieściami a Ryczeniem, oraz nad Rowem Śląskim między Chróścina a Czerniną Dolną.

Łęgi jesionowo-olszowe *Fraxino-Alnetum* (siedlisko chronione w ramach Dyrektywy Siedliskowej UE; priorytetowe). Siedlisko często spotykane na terenie gminy. Występują one najczęściej w postaci wąskich smug nad wieloma niewielkimi ciekami gminy, także w krajobrazie rolniczym. Większe fragmenty tego siedliska znajdują się na Rowem Śląskim, Kanałem Głównym i Tynicą. Najładniej wykształcone są łęgi nad Rowem Śląskim, między Górą, Włodowem Dolnym a Glinką, które charakteryzują się malowniczym aspektem kwietniowym z masowo kwitnącą kokoryczą pustą *Corydalis cava*.

Łęg wiązowo-jesionowy *Ficario-Ulmetum minoris* (siedlisko chronione w ramach Dyrektywy Siedliskowej UE)- występuje stosunkowo rzadko na terenie gminy. Większe płaty tego zespołu leśnego spotkamy nad Śląskim Rowem między Górą, Włodowem Dolnym a Glinką, gdzie występują one w kompleksie przestrzennym z łęgami jesionowo-olszowymi.

Grąd środkowoeuropejski *Gallio sylvatici-Carpinetum betuli* (siedlisko chronione w ramach Dyrektywy Siedliskowej UE). Są to bogate lasy liściaste siedlisk żyznych z dębem szypułkowym *Quercus robur*, lipą drobnolistną *Tilia cordata* i grabem zwyczajnym *Carpinus betulus*. Większe ich płaty spotyka się nad Rowem Śląskim, Kanałem Głównym i Baryczą.

Cieplolubne (świetliste) dąbrowy *Quercetalia pubescenti-petraeae*(siedlisko chronione w ramach Dyrektywy Siedliskowej UE; priorytetowe!) - bardzo rzadkie i najcenniejsze w gminie zbiorowisko leśne. Występuje jedynie w dwóch miejscach na stromej silnie nasłonecznionej skarpie pradoliny Baryczy pod Ryczeniem. Charakteryzują się obfitym występowaniem chronionego miodownika melisowatego *Melittis melissophyllum* oraz róży francuskiej *Rosa gallica*.

Dąbrowy acydofilne lasy ze związku *Quercion robori-petraeae* (siedlisko chronione w ramach Dyrektywy Siedliskowej UE). Są to widne lasy z przewagą dębu bezszypułkowego *Quercus petraea* z kwaśnym runem, rzadko występujące. Krzewiaste zarośla występują na skrajach lasów i miedzach śródpolnych. Są to zbiorowiska z klasy *Rhamno-Prunetea*. Zbudowane są z tarniny *Prunus spinosa*, jeżyn *Rubus sp.*, róż *Rosa sp.*, głógów *Crataegus sp.*, chronionych: kruszyny oraz kaliny koralowej *Viburnum opulus*, a także szakłaka *Rhamnus catharticus*.

Zbiorowiska łąkowe, murawowe i okrajkowe

Łąki i pastwiska zajmują w gminie Góra jeszcze około 10 % jej powierzchni, z tendencją do zmniejszania się ich areалу. Największe ich skupiska znajdują się w między Rowem Polskim a Rowem Śląskim w północnej części gminy, w dolinie Rowu Śląskiego w rejonie Chróściny, Czerniny Dolnej i Glinki, a także w dolinie Baryczy.

Molinietalia caeruleae - przeważają w gminie. Wśród nich do najszerzej rozpowszechnionych należą łąki kaczeńcowe ze związku *Calthion palustris* oraz wyczyńcowi ze związku *Alopecurion pratensis*.

Łąki trzęslicowe *Molinietum caeruleae* (siedlisko chronione w ramach Dyrektywy Siedliskowej UE)- są rzadkim zespołem łąkowym gminy są. Ich największe skupisko znajduje się na lewym brzegu Rowu Śląskiego, na południowy wschód od Chróściny. Ponadto cenne płaty tych łąk występują pod Glinką i Czerniną Dolną.

Łąki i grądowe rajgrasowe ze związku *Arrhenatherion elatioris* (siedlisko chronione w ramach Dyrektywy Siedliskowej UE) - również bardzo rzadko występujący typ łąki na terenie gminy. Są to łąki nawiązujące składem florystycznym do łąk grądowych znajdują się między innymi na południe od Wierzowic Małych.

Koelerion glaucae i kserotermiczne łąki z klasy *Festuco-Brometea* - stanowią niewielkie fragmenty nawiązujące do muraw napiaskowych ze związku znajdują się porozrzucane na obszarze całej gminy, najczęściej na skarpach nasypów, wałów, rowów przydrożnych itp. Spotyka się tu takie gatunki roślin, jak: goździk kartuzek *Dianthus carthusianorum*, przetacznik kłosowy *Veronica spicata* czy wilczomlec sosnka *Euphorbia cyparissias*. Interesującym zbiorowiskiem okrajkowym w gminie Góra są ziołorośla z lepiężnikiem różowym *Aegopodium-Petasitetum hybridi*. Występują one nad szybko płynącymi ciekami, zwłaszcza w obrębie Wzgórz Rudnowskich; np. pod Kłodą Wielką, Grabownem, Ślubowem.

Zbiorowiska wodne i szuwarowe

Naturalnymi zbiorowiskami wodnymi w gminie są niektóre odcinki rzeki Barycz i jej starorzecza. Szczególnie cenne są nadbaryckie starorzecza (siedlisko chronione w ramach Dyrektywy Siedliskowej UE). Spotkamy na nich między innymi zespół *Hydrocharitetum morsus-ranae*, zwłaszcza rzadszy wariant z dominującą osoką aloesową *Stratiotes aloides* oraz zespół „lili w wodnych” *Nupharo-Nymphaetum albae* z chronionymi roślinami – grzybieniami białymi *Nymphaea alba* i grązelem żółtym *Nuphar luteum*.

Na uwagę zasługuje stosunkowo młody retencyjny Zbiornik Ryczeń, na którym rozwijają się płyty zespołu *Hydrocharitetum morsus-ranae*, z osoką aloesową, wyspy szuwaru oczeretowego *Scirpetum lacustris*, a także zespół *Eleocharitetum palustris* – przybrzeżne skupienia ponikła błotnego *Eleocharis palustris*.

W pozostałej części gminy liczne są różnego rodzaju żwirownie, piaskownie, gliniarki i inne oczka wodne, które porastają między innymi takie zespoły roślinne, jak: *Potametum natantis* – zbiorowisko z rdestnicą pływającą *Potamogeton natans*, szuwar trzcinowy *Phragmitetum australis*, szuwar wąskopalkowy *Typhetum angustifoliae*, szuwar szerokopalkowy *Typhetum latifoliae*. Wszędzie, nawet na najmniejszych zbiornikach wodnych pospolite jest pleustonowe fitocenozy z rzęsą drobną *Lemna minor* z klasy *Lemnetea minoris*.

Zbiorowiska szuwarów wielkoturzycowych ze związku *Magnocaricion* porastają dość licznie doliny rzeczne – Rowu Polskiego, Rowu Śląskiego, Baryczy i Tynicy. Pośród nich do najczęstszych należą: *Caricetum ripariae*, *Caricetum acutiformis*, *Caricetum elatae*, *Caricetum gracilis* oraz szuwar mozgowy *Phalaridetum arundinaceae*.

Zwierzęta

Na terenie Gminy Góra występuje 151 gatunków zwierząt objętych ochroną prawną. Spośród nich, 28 to gatunki zagrożone w całej Europie a 85 - gatunki zagrożone i rzadkie na obszarze Gminy Góra. Do najcenniejszych należą m. in.: czerwończyk nieparek, bielinek rukiwnik, kosternik leśniak, certa – wpływająca do Baryczy na tarło, śliz, kumak nizinny, ropucha zielona, ropucha szara, rzekotka drzewna, bekas, błotniak stawowy, bocian czarny, brodziec samotny, wydra, bóbr europejski, pachnica dębowa - gatunek szczególnie, dla którego ustanowiono specjalny program ochrony alei przydrożnych (egzystuje w starych, spróchniałych pniach drzew).

2.2. Prawne formy ochrony przyrody

Do ustanowionych prawnych form ochrony przyrody na obszarze gminy Góra należą:

- 1) obszary chronionego krajobrazu:
  - Obszar Chronionego Krajobrazu Krzywińsko-Osiecki, Rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego nr 32 z dnia 28 listopada 2008r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Krzywińsko-Osieckiego dla terenu obszaru leżącego w granicach województwa dolnośląskiego (Dz.Urz.Woj.Doln.Nr 317, poz.3931),
  - Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Baryczy”, rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego Nr 35 z dnia 28 listopada 2008r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Baryczy” (Dz.Urz.Woj.Doln. nr 317, poz. 3934);
- 2) Projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Dolina Dolnej Baryczy” (PLH 020084);
- 3) użytki ekologiczne „Brzeżany”, „Brzeżańskie Oczko”, „Czernina”, „Łąka Trzęślicowa”, „Szczec”, „Szedziec”, „Żurawie Pierzowisko”, uchwała Nr XLIII/315/06 Rady Miejskiej w Górze z dnia 28 września 2006r. w sprawie utworzenia użytków ekologicznych (Dz.Urz.Woj.Doln.Nr 233, poz.3399), „Chrościna”, Rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego z dnia 22 sierpnia 2002r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne i zespół przyrodniczo-krajobrazowy (Dz.Urz.Woj.Doln. Nr 185, poz 2615);
- 4) pomniki przyrody;
- 5) lasy i zadrzewienia i zakrzaczenia śródpolne;
- 6) ekosystemy wodno – łąkowo – leśne;
- 7) stanowiska chronionych gatunków roślin i zwierząt.

Obszar Chronionego Krajobrazu Krzywińsko-Osiecki - obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. Obszar o powierzchni 8500,00 ha położony jest na terenie gminy Góra w powiecie górowskim.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Baryczy” - W jego skład wchodzi południowa część gminy Góra, a także tereny ościenne (Niechlów, Jemielno, Wąsosz).W dolinie Barycz gnieźdzą się: kanie rude (*Milvis milvus*) - drapieżne ptaki znajdujące się w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt, krwawodzioby (*Tringa totanus*), kszuki (*Gallinago gallinago*) i zimorodki (*Alcedo atthis*). Rozlewiska rzeki wabią liczne gatunki ptaków m.in. gęsi gęgawy

(*Anser anser*), żurawie (*Grus grus*), stada przelotnych siewkowców, ale również lęgowe rycyki (*Limosa limosa*), kolonie czapli siwych (*Ardea cinerea*) i kormoranów (*Phalacrocoracidae*). Na terenach podmokłych występują także żurawie (*Grus grus*) oraz bociany (*Ciconia ciconia*).

Obszar **Natura 2000 „Dolina Dolnej Baryczy”** w części swojej powierzchni na obszarze objętym ustaleniami studium *pokrywa się z OChK „Dolina Baryczy”*. Ostoja obejmuje fragment doliny dolnej Baryczy wraz z jej dopływami - Dzikkiem (na S od Góry) i Rowem Śląskim (na N od Góry). Ciepłolubne dąbrowy występują tu na naturalnych stromych skarpach pradoliny Baryczy; dodatkowo interesującym jest obfite występowanie w nim gatunku z Czerwonej Księgi - *Rosa gallica*. Lasy lęgowe i nadrzeczne zarośla wierzbowe, pokrywają czwartą część powierzchni ostoi. Szczególnie dobrze zachowane są rozległe łęgi jesionowe nad Rowem Śląskim, które charakteryzują się obfitym runem z *Corydalis cava*. Cenne są również tutejsze lasy lęgowe dębowo-wiązowo-jesionowe (91F0) i grądy (9170). Lasy ostoi są miejscem występowania gatunku chrząszcza - pachnica *Osmoderma eremita*. Bardzo ważnym siedliskiem w ostoi są liczne starorzecza leżące w dolinie niemal naturalnie płynącej i meandrującej tu rzeki Baryczy. W jej wodach i na starorzeczach żyją cenne gatunki ryb - *Cobitis taenia*, *Misgurnus fossilis*, *Rhodeus sericeus*, ptaków - *Alcedo atthis*, *Merus merganser* oraz ssaków - *Castor fiber* i *Lutra lutra*. W ostoi zachowały się łąki trzęślicowe z populacjami takich rzadkich gatunków roślin jak: *Iris sibirica* i *Lathyrus palustris*. Na łąkach tych występuje motyl z Aneksu II - *Maculinea nausithous*. Różnorodność biologiczna w ostoi podnoszą dwa inne typy siedlisk (siedliska "nieaneksowe") - olsy i turzycowiska. Obecnie w ostoi istnieją 3 użytki ekologiczne: "Łąka trzęślicowa" o pow. 3,20 ha, "Żurawie pierzowisko" o pow. 1,85 ha oraz "Szczec" o pow. 0,15 ha. Południowa część ostoi znajduje się na Obszarze Chronionego Krajobrazu Dolina Baryczy, natomiast jej część północna - na obszarze OChK Krzywińsko-Osiecki.

Siedliska wymienione w załączniku I Dyrektywy Siedliskowej (92/43/EWG):

3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*

6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) 6410

6430 Ziołorośla górskie (*Adenostyilion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)

6440 Łąki selemicowe (*Cnidion dubii*)

6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)

9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*)

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)

9190 Pomorski kwaśny las brzoźowo-dębowy (*Betulo-Quercetum*)

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion*)

91F0 Lęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*)

9110 Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*)

Obecnie w ostoi istnieją 3 użytki ekologiczne: "Łąka trzęślicowa" o pow. 3,20 ha, "Żurawie pierzowisko" o pow. 1,85 ha oraz "Szczec" o pow. 0,15 ha. Południowa część ostoi znajduje się na Obszarze Chronionego Krajobrazu Dolina Baryczy, natomiast jej część północna - na obszarze OChK Krzywińsko-Osiecki.

Ornitofaunę reprezentuje 23 gatunki wymienione w zał. II Dyrektywy. Ostoja jest również siedliskiem bogatej herpetofauny i kilkunastu gatunków nietoperzy.

Lasy i zadrzewienia i zakrzaczenia śródpolne.

Większość lasów na terenie gminy to lasy ochronne - wodochronne. Lasy ochronne zgodnie z obowiązującymi przepisami to lasy, w których gospodarka jest podporządkowana stałemu utrzymywaniu ich w stanie zapewniającym wypełnianie funkcji poza produkcyjnych. Oznacza to nadrzędność funkcji pełnionych przez las w środowisku przed gospodarką leśną.

Niezwykle cenne z punktu widzenia funkcjonowania środowiska przyrodniczego, przede wszystkim w zahamowaniu i odwróceniu procesów stepowania i erozji wietrznej gleb są zbiorowiska zaroślowe oraz zadrzewienia śródpolne i przydrożne. Są to: wikliny nadrzeczne, zarośla śródpolne (tarninowo – głogowe, występujące na miedzach, skarpach dróg, obrzeżach lasów). Na terenie gminy występuje stosunkowo dużo tego typu zieleni.

Pełnią one na dużych otwartych terenach takich jak występują w gminie niezwykle ważną rolę w środowisku:

- regulują stosunki wodne;
- poprawiają agroklimat;
- osłabiają erozję wietrzną i wodną.

Istniejące zadrzewienia i zakrzaczenia winny podlegać systematycznej rekonstrukcji i rozbudowie, szczególnie wzdłuż dróg, rzek i miedz.

Ekosystemy wodno – łąkowo – leśne

Ekosystemy wodno – łąkowo - leśne obejmują doliny rzek wraz z przyległymi do nich kompleksami łąk, pastwisk i lasów. Działania w obrębie ekosystemów wodno - łąkowo - leśnych powinny zmierzać do:

- zachowania istniejącej obudowy biologicznej cieków,
- wzbogacenia i uzupełnienia istniejących nasadzeń zgodnie z zasadami unikania zwartych nasadzeń utrudniających przewietrzanie dolin rzecznych oraz obsadzania głównie południowych brzegów dla ochrony przed nadmiernym parowaniem i zarastaniem roślinnością wodną,
- zakazu lokalizacji inwestycji kubaturowych,
- zakazu zabudowy poprzecznej dna dolin rzecznych.

2.3. Opis przedmiotu zmiany studium

Zmianą studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego objęto tereny położone w granicach gminy Góra, na których jest planowana możliwość rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW – ogniów fotowoltaicznych, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

Celem zmiany studium jest wskazanie wyżej wym. obszarów.

2.4. Przewidywane oddziaływanie na środowisko

Zmiana studium ma na celu dopuszczenie rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

Ze względu na zmiany w przepisach dotyczących lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii wyznaczone uprzednio tereny lokalizacji turbin wiatrowych, dla których zostały uchwalone miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego otrzymują status obszarów rozmieszczenia wszelkich urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW. Ponadto wskazuje się obszary, dla których dopuszczalne są urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW z wyłączeniem urządzeń wykorzystujących energię wiatru. Obszary te ukierunkowane są głównie na lokalizacje farm fotowoltaicznych.

Zmiana studium nie wprowadza istotnych zmian w zakresie oddziaływania na środowisko w stosunku do obowiązującego studium oraz do stanu obecnego. Na skutek zmiany studium nie ulegną powiększeniu obszary zabudowy.

W prognozie oddziaływania na środowisko dla obszaru i przedmiotu zmiany studium pod uwagę brany jest prawdopodobny wpływ realizowanych przedsięwzięć przestrzennych na jakość życia ludzi, rośliny, powietrze, wody powierzchniowe i podziemne, powierzchnię ziemi, krajobraz oraz zabytki.

Zasięg i intensywność oddziaływania na środowisko planowanego zagospodarowania terenu oraz rodzaj możliwych skutków dla środowiska powodowanych realizacją inwestycji zgodnych z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sporządzanego w oparciu o wytyczne obecnej zmiany studium w znacznej mierze zależą będzie od przyjętych rozwiązań technicznych.

W prognozowanym oddziaływaniu realizacji ustaleń zmiany studium może być brana pod uwagę jedynie realizacja farm fotowoltaicznych w granicach wyznaczonych obszarów.

Farmy fotowoltaiczne należą do nowopowstających, antropogenicznych elementów współczesnego krajobrazu. Powodują one ograniczenia w wykorzystaniu terenów rolniczych pod uprawy lub pastwiska.

Nie ulega wątpliwości, że farmy fotowoltaiczne nie upiększają krajobrazu, jednakże są i muszą być jego elementem, aby zagwarantować odpowiedni poziom bezpieczeństwa energetycznego. W przypadku dość ściśle określonych parametrów technicznych i dostępnej technologii możliwości zniwelowania ich wpływu na krajobraz są stosunkowo ograniczone. Do najważniejszych z nich należy zaliczyć: odpowiedni wybór miejsca (np. w taki sposób, aby w jak najmniejszym stopniu zbliżyć się do zabudowy mieszkaniowej) lub projektowanie ograniczające dominację w terenie (np. na obszarach połądowanych i pagórkowatych). Celem ochrony gruntów rolnych należy unikać lokalizowania urządzeń fotowoltaicznych na gruntach wyższych klas (I-III).

Mimo, że obecność farm fotowoltaicznych jest czasem niezauważana przez ludzi, ich obecność wraz z infrastrukturą elektroenergetyczną nie pozostaje bez wpływu na środowisko przyrodnicze, w szczególności na ptaki korzystające z przestrzeni powietrznej.

Prognozowany wpływ na:

1) jakość życia ludzi:

Brak przewidywanych negatywnych skutków – tereny są położone w znacznej odległości od terenów zabudowy, ponadto nie stwierdza się negatywnego oddziaływania farm fotowoltaicznych na ludzi.

2) rośliny i zwierzęta:

Planowane obszary rozmieszczenia farm fotowoltaicznych obejmują tereny użytkowane rolniczo.

Źródłem negatywnego oddziaływania planowanego zagospodarowania na zwierzęta może okazać się hałas generowany przez maszyny oraz pojazdy na etapie budowy oraz przeszkoda w przestrzeni w postaci paneli i sieci napięciowej na etapie funkcjonowania. Głównym problemem będzie sam etap budowy zamierzenia inwestycyjnego. Jednak wszelkie prace mają być wykonywane w sposób minimalizujący straty dla cennych przyrodniczo obszarów. Tereny objęte zmianą studium nie ingerują w obszar Natura 2000 „Dolina Dolnej Baryczy”, zatem jego stan nie będzie narażony na znaczące oddziaływanie. Nie kolidują także z siedliskami przyrodniczymi lub lasami i zadrzewieniami śródpolnymi.

Problem wpływu na awifaunę jest złożony. Osobniki, pary lęgowe czy populacje ptaków podlegają stałym i zróżnicowanym oddziaływanom, zarówno pośrednim, polegającym na przekształcaniu siedlisk wskutek budowy, jak i bezpośrednim, w szczególności dotyczącym potencjalnych zderzeń z urządzeniami. Ocenia się, że powierzchnie paneli oraz towarzyszące im napowietrzne linie elektroenergetyczne mogą być czynnikiem śmiertelności ptaków. Ze względu na stosunkowo nowe zjawisko powstawania farm fotowoltaicznych o znacznych powierzchniach faktyczny problem śmiertelności ptaków oraz jego skala umykają pobieżnym obserwacjom, dopóki nie zostaną wykazane za pomocą odpowiednio zaplanowanych badań.

Z kolei przekształcenia siedlisk związane z budową farm może pozbawiać niektóre gatunki ptaków miejsc gniazdowania.

Podczas realizacji inwestycji, ze względu na konieczność poruszania się po terenie sprzętu budowlanego i transportowego, który ponadto jest źródłem hałasu, dojdzie prawdopodobnie do czasowego wypłoszenia zwierząt z okolic obszaru przeznaczanego pod budowę planowanych przedsięwzięć, jak i z okolicznych terenów. Efekt ten pogłębi nieco obecność na terenie budowy ludzi, którzy będą prowadzili prace budowlano-montażowe wykorzystując sprzęt i urządzenia będące źródłem hałasu. Dlatego też zaleca się odpowiednie zaprojektowanie placu budowy oraz harmonogramu prowadzenia prac budowlanych, który przewidywać będzie odpowiednie terminy realizacji budowy, poza okresem lęgowym ptaków i okresem migracji zwierząt. Harmonogram realizacji budowy będzie również dostosowany do procesów zachodzących w przyrodzie na danym terenie tym samym ingerując w najmniejszym stopniu w środowisko. Ponadto emisja hałasu może przyczynić się do pogorszenia warunków lęgowych na obszarach leśnych, najbliższej przylegających do obszarów wyznaczonych w zmianie studium.

3) powietrze:

Stężenie zanieczyszczeń w powietrzu nie zmieni się.

4) wody powierzchniowe i podziemne:

Występujące wody powierzchniowe zostaną zachowane, nie wystąpią zanieczyszczenia wód podziemnych.

5) powierzchnia ziemi:

Zostanie zajęta część powierzchni dotychczas biologicznie czynnej, wynikająca z lokalizacji paneli i urządzeń towarzyszących.

6) krajobraz:

Farmy fotowoltaiczne będą powodowały zmiany w krajobrazie. Są to tereny otwarte, użytkowane rolniczo.

7) zabytki:

W granicach objętych zmianą studium zabytki nie występują. Potencjalne odkrycia archeologiczne wynikające z prac ziemnych związanych z lokalizacją urządzeń będą podlegały badaniom ratowniczym na podstawie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Oddziaływanie na obszar Natura 2000 i obszary chronionego krajobrazu:

Obszary rozmieszczenia farm fotowoltaicznych nie obejmują obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Baryczy. W związku z tym nie jest możliwe wystąpienie znaczącego oddziaływania na przedmioty ochrony tego obszaru.

Wyznaczono je także w całości poza granicami obszarów chronionego krajobrazu - Doliny Baryczy oraz Krzywińsko-Osieckiego.

Nie przewiduje się ryzyka negatywnych oddziaływań na cele ochrony oraz przyrodę obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Baryczy oraz Obszarów Chronionego Krajobrazu.

Do oceny wpływu planowanego kierunku zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyjęto trzy stopnie skali oceny:

1) Oddziaływanie **negatywne**

2) Oddziaływanie **pozytywne**

3) **Brak oddziaływania** na komponenty środowiska lub oddziaływanie bez znaczenia.

Dla oddziaływania negatywnego oraz pozytywnego wyodrębniono także:

1) siłę oddziaływań:

- a) znaczące (silne)
- b) przeciętne
- c) słabe

2) sposób oddziaływania:

- a) bezpośrednie
- b) pośrednie
- c) wtórne
- d) skumulowane

3) czas oddziaływania:

- a) krótkoterminowe
- b) średnioterminowe
- c) długoterminowe
- d) stałe
- e) chwilowe

Możliwe negatywne oddziaływanie planowanego przeznaczenia terenu na środowisko:

- 1) w zakresie oddziaływania na ziemię: wyłączenie z użytkowania rolnego;
- 2) w zakresie oddziaływania na zasoby przyrodnicze: zniszczenie istniejącej roślinności polnej lub łąkowej.

Wpływ przeznaczenia ustalonego w studium na środowisko

Lp.	Sposób zagospodarowania terenu	1 siła oddziaływania			2 sposób oddziaływania				3 czas oddziaływania				
		a	b	c	a	b	c	d	a	b	c	d	e
1.	obszary rozmieszczenia farm fotowoltaicznych	-	N	-	x	x	-	-	-	-	-	x	-

Legenda: P oddziaływanie pozytywne
N oddziaływanie negatywne
x oddziaływanie występuje
- oddziaływanie nie występuje

Wnioski: Oddziaływanie wynikające z realizacji kierunków zagospodarowania uwzględniającego opisane zmiany ocenia się jako nieznaczne.

Zmiany w krajobrazie są nieuniknione i wynikają z konieczności zapewnienia dostaw energii.

Stwierdza się brak oddziaływania na obszar Natura 2000.

Brak możliwego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

2.5. Cele ochrony środowiska ustanowione na wyższych szczeblach

Przeprowadzona została analiza zgodności zapisów zmiany studium w zakresie ochrony środowiska z dokumentami programowymi: „Wojewódzkim Programem Ochrony Środowiska Województwa Dolnośląskiego na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029” (projekt) oraz „Programem Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Góra na lata 2018 – 2021 z perspektywą na lata 2022 – 2025”.

Inne programy dotyczące ochrony środowiska to:

Szczebel krajowy:

- Polityka energetyczna Polski do 2040 roku (dokument Rady Ministrów z dnia 2 lutego 2021) – jednym z celów jest rozwój odnawialnych źródeł energii,
- Polityka Ekologiczna Państwa 2030 - strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej przyjęta 16 lipca 2019 r.,

Szczebel regionalny:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego,
- Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 przyjęta uchwałą nr L/1790/18 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 20 września 2018 r.,

Ustalenia zmiany studium są zgodne z powyższymi dokumentami, zmiana studium nie jest także sprzeczna z celami ochrony środowiska tam określonymi.

3. Rozwiązania mające na celu zapobieganie lub ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko

Etap budowy

Istotnym rozwiązaniem chroniącym środowisko na etapie prowadzenia prac budowlano – montażowych jest właściwa organizacja prac i zagospodarowanie placu budowy.

Trwałemu wyłączeniu z użytkowania i przekształceniu powierzchniowej warstwy gleby, ulegają jedynie niewielkie obszarowo fragmenty terenu konieczne do posadowienia konstrukcji urządzeń.

Większość materiałów służących do budowy dostarczona jest w postaci gotowej do rozlokowania. Pozwala to na zmniejszenie uciążliwości prac (hałas, odpady).

Budowa nie powoduje zanieczyszczenia znajdujących się w pobliżu zbiorników wodnych, rzek, rowów itp. Stanowiska urządzeń znajdują się w bezpiecznej odległości od granic zbiorników wodnych. Można zatem stwierdzić, że planowana inwestycja nie ma negatywnego wpływu na środowisko gruntowo – wodne.

Etap funkcjonowania urządzeń

Na podstawie dotychczasowych obserwacji, nie stwierdza się niekorzystnego wpływu urządzeń fotowoltaicznych na florę i faunę. Zajęcie gruntów rolnych jest nieuniknione, należy jednak unikać lokalizacji urządzeń na gruntach o wysokich klasach (I – III).

4. Analiza skutków realizacji lub braku realizacji dokumentu, istotne problemy ochrony środowiska, rozwiązania alternatywne, monitoring

Brak realizacji dokumentu nie wywoła zmian stanu środowiska. Brak jest istotnych problemów ochrony środowiska.

Nie przewiduje się alternatywnych rozwiązań w zakresie rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW.

Zaleca się prowadzenie monitoringu ornitologicznego:

- monitoring śmiertelności ptaków w wyniku kolizji z powierzchnią paneli,
- wykrycie ewentualnych zmian w migracji ptaków spowodowanych funkcjonowaniem inwestycji,
- przewidywany czas trwania monitoringu: od 1 do 3 lat, rozpoczęcie monitoringu bezpośrednio po oddaniu inwestycji do użytkowania, powtórzenie monitoringu po okresie 5 lat.

5. Streszczenie - podsumowanie

Zmianą studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zostały objęte tereny położone w granicach gminy Góra obejmujące obszarów rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

W niniejszej prognozie dokonano oceny oddziaływania na środowisko wyłącznie kierunków, które podlegają zmianie w stosunku do dokumentu Studium, uchwalonego uchwałą nr XVII/120/15 Rady Miejskiej Góry z dnia 27 listopada 2015 r.

W prognozowanym oddziaływaniu realizacji ustaleń zmiany studium brano pod uwagę jedynie realizację farm fotowoltaicznych w granicach wyznaczonych obszarów.

Obszary rozmieszczenia farm fotowoltaicznych nie obejmują obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Baryczy. W związku z tym nie jest możliwe wystąpienie znaczącego oddziaływania na przedmioty ochrony tego obszaru. Wyznaczono je również poza granicami obszarów chronionego krajobrazu - Doliny Baryczy oraz Krzywińsko-Osieckiego.

Nie przewiduje się ryzyka negatywnych oddziaływań na cele ochrony oraz przyrodę obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Baryczy oraz Obszarów Chronionego Krajobrazu.

Przyszłe możliwe skutki w środowisku, wynikające z realizacji planowanych kierunków zagospodarowania przestrzennego, powinny podlegać okresowej kontroli oceniającej kierunek i skalę zmian zachodzących w środowisku.

Załącznik
do prognozy oddziaływania na środowisko

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029).

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Marek Woźniak

